

Sygn. akt I C 619/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Eliza Nowicka - Skowrońska

Protokolant: Karolina Konopka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 października 2022 r. w Warszawie

sprawy z powództwa (...) J.

przeciwko Województwo (...) – Zarząd Województwa (...)

o zapłatę

I. zasądza od Województwa (...) na rzecz (...) J. kwotę 7.034.234,18 zł (siedem milionów trzydzieści cztery tysiące dwieście trzydzieści cztery złote i osiemnaście groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od Województwa (...) na rzecz (...) J. kwotę 106.250 (sto sześć tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 21.250 (dwadzieścia jeden tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Eliza Nowicka-Skowrońska

Sygn. akt I C 619/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 6 czerwca 2018 roku powódka (...) J. wystąpiła z żądaniem zasądzenia od pozwanego Województwa (...) na swoją rzecz kwoty 8.111.048,03 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, jak również zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Powyższej kwoty powódka domagała się z tytułu naprawienia szkody wynikającej z niezgodnego z prawem nieuwzględnienia wniosku (...) J. o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 ((...)), tj. wniosku (nr rejestracyjny (...) (...)(...), nr kancelaryjny (...)) o dofinansowanie projektu Nr (...)(...), pod nazwą „Przebudowa ulicy (...) na odcinku od ul. (...) do ul. (...) w J.” w Konkursie zamkniętym z preselekcją (...) i związanego z tym nieudzielenia dofinansowania w ramach tego projektu (pozew – k. 5 i n.).

W uzasadnieniu swojego żądania powódka wskazała, że w dniu 28 października 2008 roku złożyła w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 wniosek w Konkursie zamkniętym z preselekcją (...) w przedmiocie dofinansowania projektu przebudowy ulicy (...) na odcinku od ul. (...) do ul. (...) w J.. Wysokość wydatków kwalifikowanych wskazana we wniosku opiewała na kwotę 8.248.266,64 zł, zaś planowane dofinansowanie stanowiło 85% tych wydatków, tj. kwotę 7.011.742,79 zł. Specyfika konkursu przewidywała, że zasadniczą formą wynagrodzenia jest refundacja wydatków, co prowadziło do konieczności przeprowadzenia prac w ramach zgłoszonego projektu jeszcze przed uzyskaniem dofinansowania. W ramach przeprowadzonej procedury konkursowej projekt oceniono pozytywnie, przy czym został on umieszczony na 1 miejscu listy rezerwowej. W dniu

25 sierpnia 2015 roku Zarząd Województwa (...) zdecydował o możliwości skierowania do dofinansowania projektów z list rezerwowych w ramach konkursów RPO (...). Dodatkowym warunkiem uzyskania środków było zrealizowanie projektu do dnia 30 września 2015 roku oraz złożenie dokumentów wymaganych na etapie oceny wykonalności w terminie wskazanym przez (...) Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych. W ocenie strony powodowej sformułowanie tych dodatkowych kryteriów po uprzedniej merytorycznej weryfikacji wniosku było bezprawne. Pozwana uznała – zdaniem powódki błędnie – że nie jest możliwe przyznanie dofinansowania w sytuacji, gdy dokonanie płatności w ramach wykonanych w trakcie realizacji projektu prac, czyli faktyczne poniesienie wydatków, nastąpiło po dniu 30 września 2015 roku. Stało się to podstawą odmowy przyznania powódce dofinansowania przez Województwo (...).

Strona powodowa motywując swoje żądanie wskazała, że brak jest podstaw do uznania, iż wydatki poniesione po dniu 30 września 2015 roku miały charakter niekwalifikowalny. Kończącą datą kwalifikowania wydatków był bowiem – w jej ocenie – dzień 31 grudnia 2015 roku, co bezpośrednio wynikało z dokumentacji konkursowej. Tym samym w ocenie powodowej (...) J. była ona uprawniona do otrzymania dofinansowania. Jego wysokość obejmowała 85% faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowanych. Województwo (...) uznało wyłącznie 10% wydatków strony powodowej za kwalifikowane, na co powódka nie mogła się zgodzić. Należna powódce w ramach dofinansowania część wydatków wynosiła wedle jej wyliczeń 6.931.870,40 zł, po uwzględnieniu, iż poniesione wydatki kwalifikowalne wyniosły 8.115.141,65 zł. Zdaniem strony powodowej równowartość kwoty 6.931.870,40 zł stanowiło szkodę po stronie (...) J. wynikającą z niezgodnego z prawem wykonywania władzy publicznej. Na żądanie pozwu składała się również kwota skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia poprzedzającego wytoczenie powództwa.

W odpowiedzi na pozew Województwo (...) domagało się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych (odpowiedź na pozew – k. 673 i n.).

Uzasadniając swoje stanowisko strona pozwana podniosła, że już w pierwotnym wniosku o dofinansowanie wszelkie przepływy finansowe wynikające z realizacji zgłoszonego projektu miały zakończyć się do dnia 30 września 2010 roku, a nie do dnia 31 grudnia 2015 roku, zaś przedłużenie tej daty do dnia 30 września 2015 roku było elementem polepszenia sytuacji powódki na skutek uwolnienia części zaangażowanych środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...). Okres pomiędzy 30 września 2015 roku, a 31 grudnia 2015 roku miał być zarezerwowany dla instytucji wdrażającej środki w celu umożliwienia jej weryfikacji, czy wydatki poczynione przez gminy z listy rezerwowej spełniają wymogi kwalifikowalności. W ocenie pozwanego konieczność taka wynikała z zasady N+2, która dotyczy reguł finansowania w ramach rocznego przydziału środków z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Strona pozwana podniosła, że jeżeli dane finansowanie nie zostało wykorzystane w określonym terminie, Komisja Europejska może „anulować” przyszłe przydziały budżetowe. Automatyczne anulowanie stosuje się, jeżeli środki finansowe nie zostały wydane lub wnioski o płatność nie zostały złożone do końca drugiego roku po roku dokonania zobowiązania (n +2).

Niezależnie od tego strona pozwana podniosła, że termin ostatecznego zakończenia projektu, który miał nastąpić w dniu 30 września 2015 roku, był stronie powodowej znany od stycznia 2015 roku. Wedle pozwanego (...) J. wyraźnie zadeklarowała, że dochowa tego terminu i zakończy w powyższym terminie realizację projektu. Strona pozwana zauważyła, że powód przesłał dokumentację potwierdzającą wykonalność projektu do dnia 30 września 2015 roku, a następnie pismem z dnia 27 października 2017 roku aktualizował wniosek o dofinansowanie o dalsze wydatki poczynione po dniu 30 września 2015 r. Świadczy to w ocenie pozwanego o bezprawnej próbie wydłużenia terminu realizacji projektu, do czego powódka nie była uprawniona. Dążenie strony powodowej do uznania wydatków poniesionych po 30 września 2015 r. za wydatki kwalifikowane stanowiło w ocenie Województwa (...) przeszkodę do zawarcia umowy o dofinansowanie z przyczyn leżących po stronie powódki.

Niezależnie od powyższych zarzutów strona pozwana zakwestionowała żądanie w zakresie odsetek wskazując, iż roszczenie odszkodowawcze staje się wymagalne dopiero z upływem terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty. Z ostrożności procesowej w odpowiedzi na pozew podniesiono również zarzut przedawnienia roszczenia.

Powódka w załączniku do protokołu rozprawy z dnia 13 października 2022r. wskazała, iż w związku z realizacją projektu poniesiono wydatki w łącznej kwocie 8.460.007, 25zł, z czego wydatkami kwalifikowanymi była kwota 8.155.141,65 zł. Od tak ustalonej kwoty – zgodnie z Regulaminem Konkursu, obliczono wartość dofinansowania stanowiącą 85 % tych wydatków. Wyniosła ona kwotę 6.931.870,40 zł. Wobec wezwania do zapłaty skierowanego do pozwanego w dniu 5 marca 2018r., do w/w kwoty doliczono skapitalizowane odsetki liczone od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia poprzedzającego wytoczenie powództwa (tj. do dnia 5 czerwca 2018r.). Kwota tych odsetek, liczona według powoda wyniosła 1.179.177,63 zł. Suma wydatków kwalifikowanych podlegających refinansowaniu w ramach projektu oraz odsetki ustawowe za opóźnienie to 8.111.048, 03 zł (załącznik – k. 3095 – 3096).

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 października 2008 roku (...) J. złożyło wniosek o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 (RPO (...)) o tytule „Przebudowa ulicy (...) na odcinku od ul. (...) do ul. (...) w J.”.

Planowany okres realizacji projektu dzielił się na część rzeczową i finansową. Rzeczowy okres realizacji projektu miał przypadać pomiędzy 10 października 2008 roku a 31 sierpnia 2010 roku. Finansowy okres realizacji projektu został określony we wniosku między 10 października 2008 roku a 30 września 2010 roku.

(dowód: wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami, k. 43-103, okoliczność bezsporna)

Wnioski o dofinansowanie złożone w ramach konkursu podlegały trzystopniowej ocenie formalnej (I stopień), merytorycznej (II stopień) i wykonalności (III stopień). Po zakończeniu całkowitej oceny merytorycznej wszystkich wniosków powstawała lista projektów uszeregowanych pod względem liczby otrzymanych punktów. Listę miały tworzyć projekty, które uzyskały co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia. Projekty pozytywnie ocenione, które z powodu wyczerpania się środków w danym konkursie nie zostały wskazane do dofinansowania, tworzyły listę rezerwową. W przypadku zwolnienia się środków finansowych Zarząd Województwa (...) mógł podjąć decyzję o dofinansowaniu projektów rezerwowych w ramach danego konkursu.

Po ocenie merytorycznej projekty były weryfikowane pod względem ich wykonalności. Lista projektów pozytywnie zweryfikowanych pod względem wykonalności była przekazywana na posiedzenie Zarządu Województwa. Po zakończeniu oceny projektów Zarząd Województwa sukcesywnie zatwierdzał uchwałą projekty do dofinansowania. W przypadku zwolnienia się środków finansowych Zarząd Województwa mógł podjąć negocjacje w przypadku projektów znajdujących się na liście rezerwowej. Po podjęciu decyzji o wyborze projektu do dofinansowania w ramach programu Dyrektor (...) Jednostki Wdrażania Programów Unijnych podpisywał z beneficjentem Umowę o dofinansowanie projektu.

Przewidzianą formą finansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 była refundacja lub zaliczka. Refundacja wydatków miała być dokonywana na warunkach określonych umową.

(dowód: Regulamin konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa (...) 2007-2013, k. 185-195, okoliczności bezsporne)

Wniosek złożony przez Gminę M. J. uzyskał w ramach konkursu pozytywną ocenę merytoryczną, jednakże został zakwalifikowany na pierwszym miejscu listy rezerwowej z powodu braku wystarczającej alokacji (środków przeznaczonych na dofinansowanie). W związku z tą informacją realizacja projektu objętego wnioskiem o dofinansowanie została wstrzymana przez władze Gminy.

(dowód: pismo (...) Jednostki Wdrażania Programów Unijnych z 24 lipca 2009 r., k. 104-105, karta oceny zgodności i kompletności załączników wraz z oceną wykonalności i kartą oceny merytorycznej wniosku, k. 106-137, lista rankingowa wniosków złożonych w ramach konkursu, k. 138-148 okoliczność bezsporna)

Na początku 2015 roku zarysowała się możliwość uwolnienia części środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...), które nie zostały dotychczas wydane, i przyznania ich podmiotom znajdującym się na liście rezerwowej. O powyższej możliwości w styczniu 2015 roku poinformowano m.in. Gminę M. J.. W piśmie z dnia 22 stycznia 2015 roku Zarząd Województwa (...) wyraził warunek, zgodnie z którym termin zakończenia projektu objętego dofinansowaniem powinien przypadać na dzień 30 września 2015 roku. W piśmie z dnia 27 stycznia 2015 roku (...) J. zadeklarowało gotowość realizacji projektu.

(dowód: pismo z dnia 22 stycznia 2015 r., k. 681, pismo z dnia 27 stycznia 2015 r., k. 682, zeznania świadka M. C., k. 3019, zeznania świadka E. B., k.3079, okoliczności bezsporne)

Przyjęcie przez Zarząd Województwa (...) końcowego terminu poniesienia wydatków na dzień 30 września 2015 roku wynikało z potrzeby rozliczenia programu operacyjnego przez jednostkę zarządzającą. Data ta wynikała z wewnętrznych ustaleń w ramach zarządu Województwa (...).

(dowód: zeznania świadka D. K., k. 3061, zeznania świadka P. S., k. 3062, zeznania świadka M. F., k. 3077-3078)

Wobec uzyskania informacji o możliwości przyznania dofinansowania na realizację projektu pod nazwą „Przebudowa ulicy (...) na odcinku od ul. (...) do ul. (...) w J.”, (...) J. przystąpiło do jego wykonania ze środków własnych, licząc na późniejszą refundację poniesionych wydatków ze środków przewidzianych w ramach konkursu. Miasto J. poniosło z tego tytułu koszty w wysokości 8.460.007,25 zł, a projekt został w całości zrealizowany do dnia 10 lutego 2016 roku, kiedy to Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w O. sporządził zawiadomienie o zakończeniu budowy. Pierwszy odcinek drogi przebiegający od ul. (...) do ul. (...) został wykonany do 30 września 2015 roku, pozostałą część wykonano po tej dacie. Ostatnia faktura od wykonawcy za realizację projektu została wystawiona do dnia 31 grudnia 2015 roku.

(dowód: tabela wydatków, k. 411, tabela G2 Montaż finansowy – stan na 31.12.2015 r., k. 412, kopie umów, faktur i dowodów wpłaty, k. 419-657, zawiadomienie o zakończeniu budowy, k. 410, zeznania świadka M. C., k. 3019, zeznania świadka M. P., k. 3022, przesłuchanie M. B. w charakterze strony, k. 3091)

W dniu 30 września 2015 roku (...) J. przedłożyło (...) Jednostce Wdrażania Programów Unijnych dokumentację konieczną do dalszej oceny wniosku, w tym oceny jego wykonalności. Następnie w dniu 27 października 2015 roku powodowa Gmina złożyła zmodyfikowany wniosek o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 (RPO (...)) o tytule „Przebudowa ulicy (...) na odcinku od ul. (...) do ul. (...) w J.” W treści tego wniosku wskazano, że rzeczowy okres realizacji projektu miał przypadać pomiędzy 10 października 2008 roku a 30 grudnia 2015 roku, zaś finansowy okres realizacji projektu między 10 października 2008 roku a 31 grudnia 2015 roku. Zakres dofinansowania był tożsamy z pierwotnym wnioskiem.

(dowód: wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami, k. 69-68, okoliczności bezsporne)

Zmodyfikowany wniosek (...) J. ponownie uzyskał pozytywną ocenę merytoryczną ekspertów (...) Jednostki Wdrażania Programów Unijnych. Ponadto, pozytywnie zweryfikowana została ocena wykonalności projektu. W dniu 10 grudnia 2015 roku Zarząd Województwa (...) podjął uchwałę o warunkowym wyborze do dofinansowania projektu zgłoszonego przez Gminę. Pismem z dnia 16 grudnia 2015 roku (...) Jednostka Wdrażania Programów Unijnych poinformowała wnioskodawcę, że wniosek pomyślnie przeszedł ocenę wykonalności stanowiącą ostatni etap badania wniosku i został warunkowo zatwierdzony do dofinansowania.

(dowód: karty oceny merytorycznej z dnia 24 listopada 2015 r. oraz 18 listopada 2015 r., k. 149-178, pismo Marszałka Województwa (...) z dnia 16 grudnia 2015 roku, k. 698, pismo Marszałka Województwa (...) z dnia 15 listopada 2016 roku, k. 179-180, zeznania świadka M. C., k. 3020, zeznania świadka M. D., k. 3063, okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 30 grudnia 2015 roku (...) J. zostało wezwane do poprawienia wniosku o dofinansowanie w terminie 14 dni poprzez przeniesienie wszelkich płatności dokonanych w ramach realizacji projektu po dniu 30 września 2015 roku do kategorii wydatków niekwalifikowanych. Powyższe było wynikiem przyjęcia przez (...) Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych, że wydatki poniesione przez powódkę po dniu 30 września 2015 roku nie mogły być objęte dofinansowaniem.

(dowód: pismo (...) Jednostki Wdrażania Programów Unijnych z dnia 30 grudnia 2015 r., k. 699, zeznania świadka M. C., k. 3020, zeznania świadka D. K., k. 3061)

Kwalifikowalność wydatków dla projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 została określona w Zasadach kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 (Zasady). W ramach definicji zawartych we wzmiankowanych Zasadach określono m. in. pojęcie „zakończenia finansowego realizacji projektu” poprzez wskazanie, że jest nim data zrealizowania pełnego zakresu finansowego projektu, co oznacza zrealizowanie przez Beneficjenta wszystkich płatności w ramach Projektu, tj. poniesienie wszystkich wydatków i pozyskanie dokumentów stanowiących podstawę uznania wydatków za kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach Projektu. Z kolei zakończeniem realizacji projektu była data spełnienia łącznie trzech warunków, tj. zaplanowane w ramach Projektu czynności zostały faktycznie wykonane (żadna dalsza czynność nie jest wymagana), wszystkie wydatki zostały zapłacone przez Beneficjenta (Beneficjent nie będzie ponosił już żadnych płatności), dofinansowanie zostało wypłacone Beneficjentowi (na rzecz Beneficjenta nie będą przekazywane już żadne płatności ze strony (...) i (...)).

Wyżej wskazane Zasady określały, że pod pojęciem okresu kwalifikowania wydatków należy rozumieć okres, w którym mogą być ponoszone wydatki kwalifikowalne. Wydatki poniesione poza okresem kwalifikowania stanowią wydatki niekwalifikowalne. Wydatki kwalifikowalne to wydatki poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 roku i nie później niż 31 grudnia 2015 roku. Ostateczny okres kwalifikowania wydatków dla danego projektu był określany w Umowie o dofinansowanie projektu, która precyzuje początkową i końcową datę kwalifikowania wydatków.

W myśl Zasad kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 wydatki uznawano za poniesione, jeżeli nastąpił faktyczny przepływ środków pieniężnych od podmiotu ponoszącego wydatek do innego podmiotu.

We wzorze umowy o dofinansowanie projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wydatki kwalifikowalne zdefiniowano jako wydatki poniesione przez Beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach RPO (...), zgodnie z wytycznymi określonymi przez IZ w „Zasadach kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013”, które kwalifikują się do refundacji ze środków przeznaczonych na realizację RPO (...) w trybie określonym w niniejszej umowie. W §6 ust. 1 wzoru umowy określono ponadto, że refundacji podlegają jedynie wydatki kwalifikowalne, poniesione przez Beneficjenta nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2007 r. i nie później niż w dniu zakończenia finansowego realizacji Projektu, z zastrzeżeniem ust. 2. Zgodnie zaś z §6 ust. 2 wzoru umowy, w przypadku projektu objętego pomocą publiczną wydatki są kwalifikowalne, jeżeli są poniesione przez Beneficjenta nie wcześniej niż od dnia otrzymania przez Beneficjenta potwierdzenia od (...), że Projekt – co do zasady – kwalifikuje się do objęcia pomocą i przyznania dofinansowania, tj. do dnia (...), i nie później niż w dniu zakończenia finansowego realizacji projektu.

(dowód: Regulamin konkursu Regionalny Program Operacyjny Województwa (...) 2007-2013, k. 185-195,, Zasady kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013, k. 196-262, wzór umowy o dofinansowanie projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, k. 713-721 okoliczności bezsporne)

W instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013 wskazano, że za termin rzeczowego zakończenia realizacji projektu należy uznać datę protokołu ostatecznego odbioru lub datę wystawienia Świadectwa Wykonania, zaś za datę

finansowego zakończenia realizacji projektu należy uznać datę poniesienia ostatniego wydatku w projekcie. Okres pomiędzy planowanym terminem rzeczowego zakończenia realizacji projektu a planowanym terminem finansowego zakończenia, wynosi nie więcej niż 60 dni. Maksymalny okres 60 dni, w przeciągu którego konieczne jest rozliczenie projektu, wyznacza datę zakończenia finansowego realizacji projektu, z wyjątkiem projektów, których realizacja rzeczowa zakończyła się przed dniem zawarcia umowy o dofinansowanie projektu.

(dowód: instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) na lata 2007 – 2013, k. 701-712)

W piśmie z dnia 15 stycznia 2016 roku Marszałek Województwa (...) poinformował Gminę M. J., że za wydatek kwalifikowany można uznać te koszty, które zostały faktycznie poniesione przez Beneficjenta oraz dokonane w okresie kwalifikowalności wydatków, tj. od dnia 1 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2015 roku. Jednakże indywidualny okres kwalifikowania wydatków dla danego projektu zostaje każdorazowo określony we Wniosku o dofinansowanie na etapie aplikowania przez Beneficjenta, który określa zarówno początkową, jak i końcową datę realizacji projektu. W treści tego pisma wskazano, że końcowa data kwalifikowalności wydatków może zostać zmieniona za zgodą instytucji stanowiącej stronę umowy o dofinansowanie.

(dowód: pismo Marszałka Województwa (...) z dnia 15 stycznia 2016 roku, k. 700, okoliczność bezsporna)

Powyższe stanowisko zostało podtrzymane w piśmie z dnia 15 listopada 2016 roku, w którym Marszałek Województwa (...) wskazał, że termin kwalifikowalności wydatków ustanowiony na dzień 30 września 2015 roku dotyczył wszystkich podmiotów z listy rezerwowej, które zgłosiły chęć pozyskania wolnych środków na koniec realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013, a co za tym idzie dotyczył również Miasta J.. W treści pisma podniesiono również, że aktualnie środki przeznaczone na ten cel zostały wyczerpane, w konsekwencji czego nie ma już możliwości dofinansowania projektu zgłoszonego przez Miasto J..

(dowód: pismo Marszałka Województwa (...) z dnia 15 listopada 2016 roku, k. 179-180, zeznania świadka M. C., k. 3021, okoliczność bezsporna)

(...) J. w związku z treścią pisma Marszałka Województwa (...) z dnia 15 listopada 2016 roku wniosło protest w trybie art. 30b ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o prowadzeniu polityki rozwoju (Dz.U. Nr 227, poz. 1658 ze zm.). Został on pozostawiony bez rozpoznania przez (...) Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych w dniu 10 stycznia 2017 roku, gdyż alokacja na realizację programu została wyczerpana.

Na powyższe rozstrzygnięcie skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. wniosła (...) J.. Po rozpoznaniu skargi wyrokiem z dnia 17 marca 2017 r. wydanym w sprawie pod sygn. V SA/Wa 205/17 Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. stwierdził, że ocena projektu Miasta J. została przeprowadzona w sposób naruszający prawo. Z uzasadnienia tego rozstrzygnięcia Sądu wynika, że nieuprawnione było dokonywanie merytorycznej oceny projektu zgłoszonego przez Miasto J. po raz drugi w roku 2015, skoro do oceny takiej doszło już wcześniej, w roku 2009. Dwukrotne merytoryczne ocenianie tego samego projektu było zdaniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego działaniem bezprawnym. Wobec jednak wyczerpania alokacji jedynym możliwym rozstrzygnięciem Sądu było stwierdzenie niezgodności z prawem oceny projektu Miasta J., przy czym orzeczenie sądu administracyjnego może stanowić przesłankę odpowiedzialności instytucji zarządzającej za szkodę wyrządzoną wnioskodawcy na skutek błędnej oceny projektu, dochodzonej na podstawie przepisów kodeksu cywilnego.

Wyrok ten został zaskarżony skargą kasacyjną przez (...) Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych. Wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2017 roku wydanym w sprawie pod sygn. II GSK 2274/17 Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną. Podzielił w całości pogląd Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, że nie znajdowało dostatecznych podstaw prawnych dokonywanie ponownej oceny merytorycznej projektu Miasta J. w roku 2015. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił przy tym, że należy odróżnić ocenę merytoryczną projektu od oceny jego wykonalności. Wyrzucił zarazem stanowisko, zgodnie z którym uzależnienie kwalifikowalności wydatków od poniesienia ich przed

dniem 30 września 2015 r. nie mieści w ramach kontroli wykonalności projektu w rozumieniu postanowień regulaminu konkursu.

(dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 17 marca 2017 r. wraz z uzasadnieniem, k. 393 – 404, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 sierpnia 2017 r. wraz z uzasadnieniem, k. 405- 409)

Pismem z dnia 5 marca 2018 roku Miasto J. wezwało Województwo (...) do zapłaty kwoty 6.931.870,40 zł w terminie 7 dni z tytułu odszkodowania związanego z nieudzieleniem dotacji na skutek działania niezgodnego z prawem.

(dowód: wezwanie do zapłaty, k. 271)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o wymienione wyżej dowody z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania, które nie budziły wątpliwości co do ich autentyczności oraz nie były przez strony kwestionowane.

Przeprowadzone w sprawie dowody z zeznań świadków sąd uznał za wiarygodne. Ich depozycje korespondowały ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami uzupełniając je, były przy tym logiczne i nie zawierały wewnętrznych sprzeczności.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Okoliczności faktyczne odnoszące się do przebiegu procedury konkursowej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 zasadniczo nie były między stronami sporne. Istotą sporu w niniejszym postępowaniu pozostawała ocena, czy uprawnione było postawienie przez pozwanego wymogu realizacji projektu zgłoszonego przez powódkę w ramach konkursu w terminie do 30 września 2015 roku oraz czy dopuszczalne było uzależnienie kwalifikowalności wydatków od ich poniesienia do tej daty.

Strona powodowa domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty żądanej w pozwie w oparciu o reżim odpowiedzialności deliktowej wynikającej z art. 417 § 1 k.c. Zgodnie z jego treścią za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Zasadniczymi przesłankami odpowiedzialności w myśl powołanego przepisu są: szkoda, fakt jej wyrządzenia przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej oraz łączący te zdarzenia normalny związek przyczynowy.

Artykuł 417 k.c. stanowi realizację na płaszczyźnie ustawowej wyrażonej w art. 77 ust. 1 Konstytucji RP zasady odpowiedzialności państwa i jednostek samorządu terytorialnego za szkody wyrządzone niezgodnymi z prawem działaniami i zaniechaniami o charakterze władczym. Przepis ten stanowi generalną podstawę odpowiedzialności za wszystkie niezgodne z prawem działania i zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej. Wyraża też ogólną formułę deliktu władzy publicznej. Znajduje on zastosowanie jedynie w zakresie stosunków prawnych, w których państwo lub jednostka samorządu terytorialnego wykonuje władzę publiczną, tzn. nie ma on zastosowania do sfery dominium. Sfera wykonywania władzy publicznej (imperium) obejmuje stosunki prawne, w których państwo lub jednostka samorządu terytorialnego występuje w pozycji nadrzędnej, mogąc jednostronnie władczo kształtować prawa lub obowiązki innego podmiotu (P. Sobolewski, Komentarz do art. 417 k.c. [w:] K. Osajda (red. serii), W. Borysiak (red. tomu), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 30, Warszawa 2022).

Rozważając odpowiedzialność deliktową Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego nie można pominąć konstytucyjnej zasady praworządności, której emanacją jest art. 7 Konstytucji RP. Przepis ten stanowi, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, organy władzy publicznej muszą znać przepisy regulujące ich kompetencje i stosować się do wynikających z nich nakazów i zakazów. Z konstytucyjnej zasady legalizmu wynika zatem, że nie mogą podejmować

działań bez podstawy prawnej (por. wyrok TK z 21 lutego 2001 r., sygn. P 12/00, OTK ZU nr 3/2001, poz. 47, pkt III.6 i cytowana tam literatura)" (post. TK z 4.10.2011 r., P 9/11, OTK-A 2011, Nr 8, poz. 86). Z art. 7 Konstytucji RP wynika więc obowiązek określenia przez akty prawa powszechnie obowiązującego kompetencji do działania, zakaz domniemywania takich kompetencji oraz zakaz dowolnego, arbitralnego ich wykonywania. Powyższe znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie TK: "stosownie do art. 7 Konstytucji, organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to m.in., że kompetencje organów władzy publicznej powinny zostać jednoznacznie i precyzyjnie określone w przepisach prawa, wszelkie działania tych organów powinny mieć podstawę w takich przepisach, a – w razie wątpliwości interpretacyjnych – kompetencji organów władzy publicznej nie można domniemywać (wyr. z 14.6.2006 r., K 53/05, OTK-A 2006, Nr 6, poz. 660).

Powyższe uwagi mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem kształtują reguły interpretacyjne w odniesieniu do oceny, czy strona pozwana była uprawniona do jednostronnego określenia terminu kwalifikowalności wydatków w sposób ograniczający go w porównaniu z postanowieniami zasad konkursowych.

Przed przeprowadzeniem analizy we wspomnianej kwestii należy jednak zauważyć, że wyłanianie projektów do dofinansowania odbywa się w trybie konkursowym i ma cechy stosunku administracyjnego (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 29 marca 2016 r., sygn. akt I ACa 1021/15, SIP Legalis). Natomiast sama wypłata beneficjentowi środków pieniężnych następuje na podstawie umowy, a więc typowego instrumentu cywilnoprawnego. Umowa o dofinansowanie ma charakter umowy adhezyjnej. Sposób jej zawarcia i jej treść zostały w dużej mierze zdeterminowane przez przepisy obowiązującego prawa (art. 30 i nast. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki i rozwoju), co powoduje, że beneficjent ma niewielkie możliwości negocjowania jej warunków i wpływania na jej treść.

W konsekwencji powyższego nie może budzić wątpliwości, że zakwalifikowanie danego podmiotu do dofinansowania w procedurze konkursowej, a także poprzedzające tę procedurę określenie zasad oceny wniosków, na które składa się rozbudowana dokumentacja konkursu, jak również warunków zawieranej umowy o dofinansowanie, stanowi przejaw wykonywania władztwa publicznego i należy do sfery imperium, niezależnie od tego, iż jego efektem jest zawarcie stosunku o charakterze cywilnoprawnym. Nie ma przy tym znaczenia okoliczność, jaką było występowanie w procedurze konkursowej jednostek samorządu terytorialnego po stronie tak wnioskodawcy, jak i instytucji zarządzającej programem. Decydujące znaczenie ma bowiem to, że jedna z tych jednostek (Województwo (...)) pozostawała w stosunku nadrzędności wobec drugiej (Miasta J.).

Niesporne w niniejszej sprawie pozostawało, że Zasady kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013 przesądzały, iż wydatkami kwalifikowalnymi były wydatki poniesione nie wcześniej niż 1 stycznia 2007 roku i nie później niż 31 grudnia 2015 roku. Wspomniany dokument określał więc maksymalne ramy czasowe, w których podmiot ubiegający się o dofinansowanie mógł określić termin pokrywania wydatków w ramach realizacji projektu. Oczywistym jest przy tym, że umowa o dofinansowanie mogła w sposób odmienny unormować termin ponoszenia wydatków o charakterze kwalifikowanym. Sytuacja taka mogła być chociażby konsekwencją ustalenia rzeczowego terminu realizacji projektu, od którego uzależniony był także termin finansowej realizacji projektu, który musiał przypadać w okresie następnych 60 dni. Nie dziwi więc, że projekty realizowane w początkowym okresie programu operacyjnego zawierały terminy realizacji, zarówno rzeczowe, jak i finansowe, przypadające na długo przed terminem maksymalnym, jakim był dzień 31 grudnia 2015 roku. Taka okoliczność miała miejsce również w odniesieniu do wniosku złożonego przez powódkę, która pierwotnie termin finansowego zakończenia projektu określiła na 30 września 2010 roku, wiążąc go z rzeczowym terminem realizacji.

Odmienne jednak sytuacja kształtowała się w przypadku, gdy realizacja projektów znajdujących się uprzednio na liście rezerwowej odbywała się w bliższym horyzoncie czasowym do maksymalnego terminu kwalifikowalności wydatków. Powód, podobnie zresztą jak inne podmioty ubiegające się o dofinansowanie, został postawiony przed obowiązkiem realizacji projektu w bardzo krótkim czasie. Nie może więc dziwić, że w zmodyfikowanym wniosku o dofinansowanie wskazał maksymalny dopuszczalny termin rzeczowej i finansowej realizacji projektu. Takie działanie powoda nie może być poczytywane jako nieuprawnione, skoro przygotowana przez pozwanego dokumentacja

konkursowa wprost przewidywała maksymalny dopuszczalny termin kwalifikowalności wydatków przypadający na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wręcz przeciwnie, skorzystanie przez powoda z możliwości, jakie przewidywały Zasady kwalifikowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa (...) 2007-2013, było działaniem uzasadnionym, a wręcz wymaganym. Skoro bowiem Zasady te definiowały „zakończenie finansowe realizacji projektu” jako datę zrealizowania pełnego zakresu finansowego projektu, co oznacza zrealizowanie przez Beneficjenta wszystkich płatności w ramach Projektu, tj. poniesienie wszystkich wydatków i pozyskanie dokumentów stanowiących podstawę uznania wydatków za kwalifikujące się do objęcia wsparciem w ramach Projektu, to trudno było oczekiwać od powoda, iż wskaże inną, wcześniejszą datę niż ta wynikająca z przewidywanego faktycznego poniesienia wydatków związanych z projektem, o ile mieściła się ona w maksymalnym terminie przypadającym 31 grudnia 2015 roku. Innymi słowy niezrozumiałe było wymaganie od powódki, że wskaże datę wcześniejszą niż data ostatecznego poniesienia wydatków w ramach projektu, która limitowana była w zasadzie tylko terminem maksymalnym wynikającym z Zasad kwalifikowania wydatków.

Działanie powódki korespondowało również z treścią instrukcji wypełnienia wniosku, która za datę finansowego zakończenia realizacji projektu uznawała datę poniesienia ostatniego wydatku w projekcie. Podobnie jak w przypadku Zasad kwalifikowania wydatków należało uznać, że powódka powinna we wniosku określić przewidywaną datę poniesienia takiego ostatniego wydatku, która limitowana była co do zasady wyłącznie terminem wynikającym z Zasad.

Zauważenia wymaga, że stosownie do treści art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2006.227.1658 ze zm.) do czasu zawarcia wszystkich umów o dofinansowanie projektu z beneficjentami wyłonionymi w konkursie lub w wyniku rozpatrzenia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie, instytucja ogłaszająca konkurs nie może spowodować pogorszenia zasad konkursu, warunków realizacji projektu oraz nakładać na podmioty ubiegające się o dofinansowanie dodatkowych obowiązków.

Powołany przepis stanowi realizację i uszczegółowienie klauzuli stand still określonej w art. 28 ust. 6 i 7 ww. ustawy na gruncie procedury konkursowej. Ma ona na celu stabilizację sytuacji prawnej wnioskodawców (beneficjentów), wprowadzając klauzulę niezmienności procedury systemu realizacji danego programu operacyjnego. Zakaz ten należy rozumieć w ten sposób, że po rozpoczęciu konkursu niedopuszczalna jest każda zmiana wytycznych, konsekwencją której jest pogorszenie sytuacji prawnej chociażby jednego uczestnika, mogąca mieć wpływ na ocenę jego wniosku o dofinansowanie (ocenę projektu) (szerzej na ten temat J. Jaśkiewicz [w:] Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Komentarz, wyd. II, LEX/el. 2014, art. 28 i 29).

Działanie pozwanej polegające na skróceniu terminu kwalifikowalności wydatków w stosunku do powódki oraz innych podmiotów z listy rezerwowej w sytuacji, gdy powódka wniosowała o dopuszczalny w świetle Zasad kwalifikowania wydatków termin finansowej realizacji projektu, niewątpliwie było działaniem powodującym pogorszenie zasad konkursu wobec (...) J.. Prowadziło bowiem do stanu, w którym określony w Zasadach maksymalny termin kwalifikowalności był ze swej istoty fikcyjny, ponieważ strona pozwana w ogóle nie zakładała możliwości uznania wydatków poniesionych po dniu 30 września 2015 roku za kwalifikowane. Czyniło to termin kwalifikowalności maksymalnym tylko z pozoru, pogarszając sytuację powódki poprzez ograniczenie uprawnień wynikających wprost ze wspomnianych Zasad. Rodzi się w tym stanie rzeczy wątpliwość co do tego, z jakich względów w Zasadach określono ostateczny termin kwalifikowalności wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku, skoro pozwany w drodze arbitralnie ustanowionych w trakcie trwania konkursu warunków dotyczących powódki nie uznawał tego terminu za możliwy do zaakceptowania, wskazując inny, krótszy termin.

Należy przy tym podkreślić, że działanie powódki było racjonalne i uzasadnione okolicznościami sprawy, w szczególności zaś krótkim czasem na wykonanie projektu. Nie jest zatem tak, że powódka bezpodstawnie domagała się ustalenia maksymalnego terminu kwalifikowalności wydatków, co mogłoby uzasadniać skrócenie postulowanego we wniosku terminu. Wniosek powódki został oceniony pozytywnie na każdym etapie, a pozwany nie podnosił okoliczności tego rodzaju, że wydatki poniesione przez powódkę po dniu 30 września 2015 roku były wynikiem np. działań niegospodarnych czy błędnych założeń przedstawionego projektu. Prowadzi to do wniosku, że skrócenie

przez pozwanego terminu kwalifikowalności wydatków było efektem dowolnych działań pozwanego, które nie znajdowały dostatecznych podstaw w dokumentacji konkursowej i naruszały wspomnianą wyżej ustawową klauzulę niezmienności warunków konkursu.

Nie można również tracić z pola widzenia, że sama dopuszczalność odmiennego uregulowania w umowie o dofinansowanie terminu realizacji finansowej projektu nie determinuje kompetencji organu do władczego, jednostronnego limitowania tego terminu na podstawie własnych kryteriów wynikających z okoliczności o charakterze faktycznym, które pozostawały całkowicie poza treścią dokumentacji konkursowej oraz przepisów prawa.

Co również istotne, w treści pisma z dnia 22 stycznia 2015 roku (k. 681), w którym pozwany zawiadamiał powódkę o możliwości uzyskania dofinansowania, użyto sformułowania, zgodnie z którym termin 30 września 2015 roku determinuje „okres realizacji projektu”. Pojęcie „okresu realizacji projektu” nie było jednak tożsame z wynikającym z Regulaminu konkursu pojęciem „zakończenia realizacji projektu”. Wynika stąd, że okres realizacji projektu, o którym mowa w piśmie z dnia 22 stycznia 2015 roku, należało rozumieć zgodnie z jego potocznym znaczeniem, jakim pozostaje faktyczne wykonanie prac do tego czasu, co jednak nie ograniczało możliwości poniesienia wydatków związanych z jego wykonaniem po tej dacie. Powódka w oparciu o treść tego pisma nie mogła zatem racjonalnie przewidzieć, że wydatki poniesione przez nią po dniu 30 września 2015 roku nie uzyskają przymiotu wydatków kwalifikowalnych. Chybiona jest więc argumentacja strony pozwanej zmierzająca do wykazania, że powódka od stycznia 2015 roku wiedziała, iż za wydatki kwalifikowane uznane będą tylko te wydatki, które zostaną faktycznie poniesione do dnia 30 września 2015 roku. Jednoznaczna informacja w tej mierze pochodząca od pozwanego pojawiła się bowiem dopiero w dniu 30 grudnia 2015 roku, kiedy to pozwany nakazał powódce przeniesienie wydatków poniesionych po dniu 30 września 2015 roku do kategorii wydatków niekwalifikowalnych.

Jak wspomniano na wstępie dotychczasowych rozważań, działania organów władzy publicznej muszą znajdować oparcie w przepisach prawa, a ich kompetencji nie można domniemywać. Postawienie przez pozwanego wymogu realizacji projektu do dnia 30 września 2015 roku nie znajduje podstawy prawnej, zarówno w przepisach prawa powszechnie obowiązujących, jak i ustanowionych przez samego pozwanego zasadach przeprowadzenia konkursu. Argumentacja strony pozwanej dotycząca konieczności rozliczenia programu w związku z zasadą n+2 oraz pozostawienia organowi odpowiedniej ilości czasu na czynności z tym związane jest nieprzekonująca. Skoro pozwany dostrzegał potrzebę zachowania niezbędnego horyzontu czasowego między finansową realizacją projektu przez ewentualnych beneficjentów a własnymi działaniami związanymi z rozliczeniem programu, to okoliczność ta powinna była od początku znajdować odzwierciedlenie w dokumentacji konkursowej. Zasady w tym względzie powinny być od samego początku jasne i transparentne. W przypadku wdrażania tak wrażliwej sfery działalności władzy publicznej jak udzielanie dofinansowań nie jest dopuszczalne kreowanie nowych reguł w trakcie trwania procedury konkursowej, czego dobitnym przejawem jest wzmiankowany wcześniej art. 29 ust. 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (klauzula stand still). Pozwany ograniczając termin kwalifikowalności wydatków nałożył na powoda dodatkowy obowiązek, jakim był realizacja projektu wcześniej aniżeli mogłoby to wynikać z Zasad kwalifikowania wydatków, bez wyraźnej podstawy wynikającej z przepisów prawa (wyłączenie w tym względzie przewiduje tylko art. 29 ust. 4a ustawy, odwołując się do zobowiązań międzynarodowych oraz przepisów innych ustaw).

W konkluzji należało zatem dojść do przekonania, że pozwany sprzeciwiając się określeniu we wniosku powoda terminu finansowej realizacji projektu na dzień 31 grudnia 2015 roku działał w sposób sprzeczny z prawem. Określenie tego terminu na dzień 30 września 2015 roku stanowiło przejaw arbitralności i dowolności w działaniach organu z zakresu wykonywania władzy publicznej. Wynikało z wewnętrznych ustaleń zarządu Województwa (...), które nie mogły wiązać powódki, bowiem nie znajdowały oparcia ani w przepisach prawa, ani w dokumentacji konkursowej.

Wspomniane działanie pozwanego bez wątpienia uniemożliwiło zawarcie umowy o dofinansowanie z przyczyn, które leżały po jego stronie, a które nie dotyczyły powódki. Bezsporne jest, że powódka pomyślnie przeszła wszystkie etapy oceny wniosku. Po jej stronie doszło do powstania stanu zbliżonego do ekspektatywy maksymalnie ukształtowanej, którą należy rozumieć jako sytuację, gdy spełnione zostały wszystkie materialne przesłanki nabycia prawa, a brak jest jedynie czynności o charakterze formalnym (tu - zawarcia umowy o dofinansowanie), mimo, iż podmiot zmierzał

do spełnienia tej przesłanki (w tym zakresie por. stanowisko wyrażane w wyrokach Trybunału Konstytucyjnego – m.in. z 22 czerwca 1999 r., K 5/99, 24 października 2000 r. SK 7/00, z 10 kwietnia 2006 r., SK 30/04). Można z pełnym przekonaniem przyjąć, że gdyby nie sprzeczne z prawem działanie pozwanego, umowa o dofinansowanie zostałaaby zawarta na warunkach określonych we wniosku, a powódka uzyskałaby niezbędne środki pochodzące z funduszy europejskich. Powyższy wniosek jest tym bardziej zasadny, że powódka znajdowała się na pierwszym miejscu listy rezerwowej, a z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, że uwolnione pod koniec programu środki były wystarczające do pokrycia wnioskowanego dofinansowania. Brak zawarcia tej umowy we właściwym czasie pozostawał więc w adekwatnym związku przyczynowym (art. 361 § 1 k.c.) ze szkodą poniesioną przez powódkę.

Szkoda ta obejmowała środki nieuzyskane przez powódkę w ramach dofinansowania na skutek sprzecznego z prawem działania pozwanego. Powódka poniosła wydatki na realizację projektu w wysokości 8.460.007,25 zł, które podlegały pomniejszeniu o wydatki niekwalifikowalne zgodnie z Zasadami kwalifikowania, co dawało kwotę wydatków kwalifikowalnych wynoszącą 8.155.141,65 zł. Dofinansowaniu zaś mogła podlegać równowartość 85% wydatków kwalifikowalnych. Szkoda poniesiona przez powódkę wyniosła więc 6.931.870,40 zł, zgodnie z rachunkiem $8.155.141,65 \text{ zł} \times 85\% = 6.931.870,40 \text{ zł}$.

Na żądanie pozwu składała się także kwota skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w zapłacie odszkodowania, liczona od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia poprzedzającego wytoczenie powództwa, którą strona powodowa wyliczała na kwotę 1.179.177,63 zł.

Żądanie w tym zakresie podlegało jedynie częściowemu uwzględnieniu.

Zasadnie bowiem twierdził pozwany, że roszczenie o zapłatę odszkodowania ma charakter bezterminowy.

Oznacza to, że zgodnie z treścią art. 455 k.c. świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Brak było przy tym jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że roszczenie powódki stało się wymagalne w dniu 1 stycznia 2016 roku. Powódka wezwała Województwo (...) do zapłaty odszkodowania dopiero pismem z dnia 5 marca 2018 roku, co do którego fakt doręczenia stronie pozwanej nie był przedmiotem sporu. W konsekwencji należało przyjąć przeciętny czas doręczenia listu poleconego, wynoszący w zwykłych stosunkach okres nieprzekraczający 7 dni. Przyjmując zatem, że wezwanie do zapłaty doręczono pozwanemu w dniu 12 marca 2018 roku, a wskazany w nim tygodniowy termin na spełnienie świadczenia upływał 19 marca 2018 roku, początkową datą naliczania odsetek ustawowych za opóźnienie był dzień 20 marca 2018 roku.

Odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 6.931.870,40 zł za okres od dnia 20 marca 2018 roku do dnia 5 czerwca 2018 roku (dzień poprzedzający wytoczenie powództwa) wyniosły zatem 102.363,78 zł i tylko w zakresie tej kwoty roszczenie o skapitalizowane odsetki ustawowe za opóźnienie podlegało uwzględnieniu.

W tym miejscu należy podkreślić, że Sąd nie podzielił podniesionego przez stronę pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia.

Zarzut ten nie został w żaden sposób umotywowany.

Zgodnie zaś z treścią art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się albo przy zachowaniu należytej staranności mógł się dowiedzieć o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. W realiach niniejszej sprawy pozwany ostatecznie zakomunikował powódce, że brak jest podstaw do zawarcia umowy o dofinansowanie w piśmie z dnia 15 listopada 2016 roku, w związku z którym powódka wniosła protest, a następnie kwestionowała przebieg procedury konkursowej na drodze sądowo-administracyjnej. Zdaniem Sądu uzyskanie tego stanowiska od pozwanego determinowało moment, w którym powódka kategorycznie dowiedziała się, że nie zostanie z nią zawarta umowa o dofinansowanie, a co za tym idzie powzięła wiedzę o zaistniałej szkodzie. Biorąc pod uwagę, że powództwo wytoczono 6 czerwca 2018 roku, trzyletni termin przedawnienia na moment wniesienia pozwu jeszcze nie upłynął.

Łącznie zatem w punkcie I wyroku zasądzeniu od pozwanego na rzecz powódki podlegała kwota 7.034.234,18 zł, na którą składało się odszkodowanie w kwocie 6.931.870,40 zł wraz ze skapitalizowanymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 20 marca 2018 roku do dnia 5 czerwca 2018 roku w wysokości 102.363,78 zł.

Od kwoty 7.034.234,18 zł zasądzono dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia 6 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty, mając na względzie treść art. 482 k.c., który umożliwia żądanie odsetek za opóźnienie od zaległych odsetek od chwili wytoczenia powództwa.

Powództwo podlegało oddaleniu w zakresie, w jakim zmierzało do zasądzenia skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie za okres przed dniem 20 marca 2018 roku, o czym orzeczono w punkcie II wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, który powódka wygrała w 85%.

Na koszty powódki składała się opłata sądowa w wysokości 100.000 zł oraz kwota 25.000 złotych z tytułu opłaty za czynności pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym, stosownie do treści § 2 pkt 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Po uwzględnieniu stopnia wygranej w sprawie, należne powódce od pozwanego koszty postępowania wyniosły 106.250 zł i ta kwota podlegała zasądzeniu w punkcie III wyroku.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji wyroku.

Sędzia Eliza Nowicka - Skowrońska

Zarządzenia:

(...)

Sędzia Eliza Nowicka - Skowrońska